

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียนได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ตำรวจ
4. โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน
5. ข้อมูลพื้นฐานของตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. สรุปการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

แนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Control Through Environmental Design – CED) แนวทฤษฎีดังกล่าวนี้เป็นแนวความคิดรวม (Synthesis) ระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นแนวความคิดริเริ่ม (Thesis) และทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ สารสำคัญของทฤษฎีนี้คือการมุ่งพิจารณาไปที่การลดช่องโอกาสสำหรับการอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคลซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดกฎหมาย รวมทั้งมุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อเกิดแรงต้านทุจริตชนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการละเมิดกฎหมายซึ่งสภาพแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ทาง คือ

มิติที่ 1 สภาพแวดล้อมทางด้านรูปธรรม อันได้แก่การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารและสัญลักษณ์เลขบนทรัพย์สิน ความมั่นคงของประตูหน้าต่างการใช้สัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์เปิดปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ

มิติที่ 2 สภาพแวดล้อมทางนามธรรมอันได้แก่ มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย มาตรการสายตรวจและโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ

ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach)

เซอร์ โรเบิร์ต พิล (Sir Robert Peel) ได้ให้ทรรศนะไว้ว่า การป้องกันอาชญากรรมถือได้ว่าเป็นงานหลักของตำรวจ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานสืบสวนสอบสวน การจับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิด จากทรรศนะของ เซอร์ โรเบิร์ต พิล (Sir Robert Peel) ดังกล่าว ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิด แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรม แนวทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับยุทธวิธีของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมที่มุ่งไปที่การตรวจท้องที่ ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นกระดูกสันหลังของตำรวจ (Wilson & McLaren, 1973 อ้างถึงใน ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์, 2540 : 28)

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายก็คือการมุ่งเน้นเกี่ยวกับการปรากฏตัวของตำรวจ และการกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุมทั้งชุมชน โดยมีสายตรวจเพื่อตรวจท้องที่ชุมชนนั้น ๆ ทั้งนี้ก่อให้เกิดผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมและช่วยป้องกันอาชญากรรม โดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจจะกระทำความผิดกฎหมายและการปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้น ตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจ จึงควรมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากรรม นอกจากนั้นการออกตรวจท้องที่อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจทุกหนทุกแห่ง ด้วยเหตุนี้ตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายการปรากฏตัวของตำรวจ และการกระจายกำลังของตำรวจให้ครอบคลุมทั่วทั้งชุมชน จะช่วยป้องกันอาชญากรรม โดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจจะละเมิดกฎหมาย อนึ่งงานตรวจท้องที่มีลักษณะกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่คือ กำลังหลักที่พร้อมที่จะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการเพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วน

ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations Approach)

เป็นทฤษฎีที่ถือว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้ง ก็จะทำให้ซ้ำซากอีก เพราะพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมสูงนั้นมีความแตกต่างไปจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำ ทั้งในภาวะกายภาพทางเศรษฐกิจและทางสังคมกล่าวคือ การขาดระเบียบของสังคม อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของชุมชน นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาดังกล่าวอื่น ๆ

โดยย่อหลักใหญ่ใจความของแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ เพื่อป้องกันอาชญากรรม ก็คือการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าระดับเมือง ชุมชน หรือบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุมสังเกตตรวจตราโดยไม่มีลัทธิลัทธิสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลรวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตและร่างกายและทรัพย์สินของตนเองและของบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม อาจกล่าวอย่างสั้น ๆ ว่า “เป็นวิธีที่ใช้ประชาชนเป็นแกนนำ” อย่างไรก็ตาม แนวทฤษฎีที่สองนี้ ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม แต่ได้มีการปรับบทบาทใหม่ สำหรับการตรวจท้องที่ทั้งหมดตามแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ตำรวจจะมีบทบาทในการวางแผน สนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรม กล่าวอีกอีกนัยหนึ่งของตำรวจ ตามแนวทฤษฎีนี้จะไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป นอกจากนี้ข้อเสนอที่ตามมาก็คือ การยกเลิกตำรวจสายตรวจที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันเป็นเวลานานโดยปริยาย ฉะนั้นถ้ามีการประยุกต์ใช้มาตรการและแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ เช่นที่กล่าวมานี้ สถานภาพและบทบาทของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมย่อมได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมาก เนื่องมาจากการศึกษาเพื่อปรับการใช้และกำหนดบทบาทใหม่ทั้งหมด ซึ่งก่อให้เกิดแรงต้านทานคัดค้านอย่างมากจากตำรวจระดับปฏิบัติการ (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2540 : 30)

หลักการในการปฏิบัติในการป้องกันอาชญากรรม ต้องมีดังนี้ (อันณพ ชูบำรุง, 2543)

หลักการด้านความเล็งต่อการถูกลงโทษ (Punitive-treat of Punishment) เป็นการยับยั้งผู้กระทำความผิดได้ยับยั้งชั่งใจว่า หากกระทำความผิดในขณะนั้นหรือโอกาสนั้นแล้วเขาอาจถูกจับกุมนำตัวมาถูกลงโทษ เจ้าหน้าที่ใช้หลักเกณฑ์อันนี้ กล่าวคือจัดตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรม

หลักการในการแก้ไขตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมในชุมชน (Corrective)

1. มุ่งที่ตัวบุคคล เพื่ออบรมแนะนำตลอดจนปลูกฝังแนวความคิดของการเป็นพลเมืองแก่เด็ก เยาวชน และกลุ่มต่าง ๆ เช่น การจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์
2. มุ่งจัดสภาพแวดล้อมชุมชนให้มีความเหมาะสม และปลอดอาชญากรรม ได้แก่ การปรับปรุงแหล่งสลัม ถางที่รกร้าง จัดแสงไฟในเปลี่ยว การจัดเวรยามตามหมู่บ้าน การติดตั้งตู้แดงตามที่ต่าง ๆ เป็นต้น

หลักการด้านเครื่องมือป้องกันและการจัดตัวอาคารสถานที่ (Mechanical)

เพื่อเป็นการสร้างอุปสรรคให้การกระทำความผิดได้ยากขึ้น โดยการนำเครื่องมืออุปกรณ์มาช่วยในการป้องกัน เช่น ติดตั้งสัญญาณกันขโมย การสร้างรั้วบ้าน เป็นต้น

การป้องกันอาชญากรรมสามารถแยกการป้องกันออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านข่าวสาร (Information) โดยการให้ข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มให้รู้ถึงวิธีป้องกันตัวเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตลอดจนร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม

2. การให้ความช่วยเหลือประชาชน (AID) โดยให้ความร่วมมือแก่ประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ เป็นต้นว่า การสำรวจอาคารตึกแถวและแนะนำในเรื่องระบบการรักษาความปลอดภัยแก่ธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรม ได้แก่ โรงแรม ธนาคาร ตลอดจนแนะนำให้เอกชนจัดเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยแก่ตนเอง

3. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ

3.1 การจัดกำลังสายตรวจในการตรวจท้องที่ โดยจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพอาชญากรรม สภาพพื้นที่ และเป้าหมายในการออกตรวจ

3.2 การวางแผนในการใช้กำลังคนตามสภาพของอาชญากรรมในชุมชน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันอาชญากรรม

3.3 การวางแผนป้องกันอาชญากรรม

แนวคิดการปราบปรามอาชญากรรม

การปราบปรามอาชญากรรม คือ การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) จะเน้นการสืบสวน หาช่าวจจับกุม เพื่อทำการปราบปรามเป็นหลัก โดยระดับสถานีตำรวจได้แบ่งชุดทำการ 2 สายงานที่สำคัญ คือ งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและงานสืบสวน โดยงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนั้น จะเน้นการกระทำผิดซึ่งหน้า และระงับเหตุต่าง ๆ ในส่วนงานสืบสวนจะเป็นชุดหาข่าวสืบสวนทำการจับกุมบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายแล้วหลบหนี หรือการกระทำผิดที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ต้องปรากฏกาย เช่น การค้ายาเสพติด เป็นต้น

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์

การป้องกันมิให้คนร้ายทำการโจรกรรมรถ (ไพฑูรย์ เพิ่มศิริวิศาล, 2539)

นับว่าเป็นมาตรการสำคัญมากเป็นลำดับแรก การป้องกันอาชญากรรมโดยเนื้อหาทางวิชาการมีทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมที่ได้รับการยอมรับและนำมาศึกษาอยู่แล้ว การป้องกันที่ดีที่สุดนั้นจะต้องเป็นการลดระดับความเป็นทฤษฎี (นามธรรม) สู่การนำมาปฏิบัติ (รูปธรรม) การป้องกันอาชญากรรมแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การป้องกันมิให้เกิดเหตุ

1.1 การตรวจสอบภัยคุกคามหลังเกิดเหตุ

การป้องกันมิให้เกิดเหตุจากการโจรกรรมเกิดขึ้น พิจารณาปัจจัยได้ 3 ประการ คือ

1.1.1 Hardware คือ การสร้างอุปกรณ์ป้องกันการโจรกรรมรถ เช่น อุปกรณ์การตัดไฟ ตัดน้ำมัน ทุญแจประตูรถ ทุญแจพวงมาลัย ทุญแจใส่ขาคันคัลชท์ และคันห้ามล้อ อุปกรณ์เหล่านี้เป็น อุปกรณ์ช่วยในการถ่วงเวลา มิให้การโจรกรรมของคนร้ายเป็นไปโดยสะดวก

1.1.2 Software ในส่วนนี้คือจิตสำนึกของประชาชนที่จะต้องดูแลและมีกระวังทรัพย์สินของตนเองแต่ละคน ในลักษณะระบบย่อย (Subsystem) ประชาชนแต่ละคนมีความรู้และใช้ความรู้ในการป้องกันการโจรกรรมรถในส่วนของแต่ละบุคคล จะทำให้การโจรกรรมรถของคนร้าย เป็นไปด้วยความยากลำบาก

1.1.3 People ware คือ การร่วมมือร่วมใจของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม เป็นหูเป็นตาให้กับสังคม แจ้งข้อมูลข่าวสาร จากการศึกษาพบว่า สังคมที่มีความสัมพันธ์ภายในที่ดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สังคมนั้นจะมีปัญหาอาชญากรรมน้อยกว่าสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างหลวมๆ ประเด็นนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญโดยจัดให้มีโครงการ “ตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์” เพื่อให้ประชาชนรักและเข้าใจในการทำงานของตำรวจ นำมาสู่ความร่วมมือในการรักษาความสงบเรียบร้อย

การป้องกันการโจรกรรมรถยนต์ (อัครชนม์ ช่วงงาม, 2552 : 1-2)

1. รถใหม่มักจะเป็นที่ต้องการของคนร้ายมากกว่ารถเก่า เนื่องจากมีมูลค่าสูงและสามารถไปขายต่อได้ง่าย เพื่อความปลอดภัย เมื่อท่านซื้อรถใหม่มาใช้ควรจอดรถในสถานที่ที่มีคนเฝ้าและต้องติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันการถูกโจรกรรมที่มีประสิทธิภาพ

2. รถมือสอง ก่อนที่ท่านจะตกลงซื้อรถมือสอง ควรขอเลขเครื่อง หมายเลขตัวถัง และหมายเลขทะเบียนรถมาตรวจสอบกับหน่วยทะเบียนยานพาหนะที่รถคันนั้นมีทะเบียนอยู่ เช่น รถที่ใช้ป้ายต่างจังหวัด สามารถตรวจสอบที่หน่วยทะเบียน ยานพาหนะของจังหวัดนั้น ๆ หรือรถที่ใช้ในกรุงเทพมหานคร ก็สามารถตรวจสอบได้ที่กองทะเบียนกรมตำรวจ

3. ในกรณีที่ท่านซื้อรถมือสองมาใช้ สมควรอย่างยิ่ง หากท่านจะเปลี่ยนทุญแจ เครื่องยนต์ เสียใหม่ เพราะทุญแจเดิมอาจอยู่ในมือของคนร้ายแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม และคนร้ายอาจจะรอโอกาสที่จะโจรกรรมรถของท่านอยู่

4. การจอดรถไว้ในสถานที่ต่าง ๆ เมื่อท่านต้อง นำรถใช้ประกอบธุรกิจหรือการงานนอกบ้าน สถานที่ที่ท่านจะจอดรถไว้ไม่ควรอยู่ห่างไกลสายตา แม้ว่าจะจอดรถไว้เพียงระยะเวลาอันสั้นก็ตาม

สถานที่จอดรถมีคนเฝ้าดูแล ทุกครั้งที่จอดต้องล็อคประตู และเปิดการทำงานของระบบอุปกรณ์ป้องกันการโจรกรรมทันที

5. การนำรถไปใช้บริการล้างอัดฉีดทุกครั้ง เจ้าของรถควรอยู่ดูแลตลอดเวลา หากเป็นการยุ่งยากหรือมีความจำเป็นและไม่อาจอยู่ดูแลควบคุมได้ ควรนำรถไปล้างอัดฉีดที่สถานที่ให้บริการ ที่ท่านรู้จักคุ้นเคย ไว้ว่างใจได้ หรือมีความน่าเชื่อถือสูงเท่านั้น

6. วิธีการติดตั้งวิธีการใช้อุปกรณ์ เครื่องยนต์กลไกในการป้องกันการโจรกรรมรถยนต์ของท่าน ควรปกปิดเป็นความลับ

7. ควรจดจำคำนิรूपพรรณยานพาหนะของตนเอง เช่นหมายเลขตัวถัง หมายเลขประจำเครื่องยนต์ เลขทะเบียน รวมถึงลักษณะพิเศษอื่น ๆ ที่สามารถจดจำได้ง่าย โดยจรายละเอียดต่างดังกล่าวติดตัวไว้เสมอ หรือควรทำคำหนิที่สามารถสังเกตได้ง่ายไว้ที่รถของท่าน เพื่อจะสามารถติดตามได้ง่าย หากถูกโจรกรรม

การป้องกันการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ (อัทชนม์ ช่วงงาม, 2552 : 3-4)

1. เนื่องจากรถจักรยานยนต์สามารถนำหรือ ยกขึ้นรถอื่นได้ง่าย ฉะนั้นในการจอดรถนอกจากจะล็อคกุญแจตามปกติแล้ว ควรล่ำโซ่ติดไว้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนย้ายรถจักรยานยนต์ของท่านได้ง่าย

2. ไม่ควรจอดรถจักรยานยนต์ของท่านไว้ในที่ลับตาคนโดยเด็ดขาด

3. ไม่ควรจอดรถทิ้งไว้ข้างถนนบริเวณข้างถนน ไม่ว่าจะมีการติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องป้องกันชนิดใดๆ ก็ตาม

4. เมื่อต้องจอดรถไว้เพื่อไปทำธุระ ไม่ว่าจะช้าหรือเร็ว ให้ตรวจสอบว่าได้ดับเครื่องยนต์ ล็อคคอกหรือได้ล่ำโซ่ และได้ถอดกุญแจรถออกเก็บไว้เรียบร้อยแล้ว

5. การถูกติดตามในขณะที่ขับรถ ท่านควรพึงสังวรณไว้ว่า นั้นเป็นพฤติกรรมที่ต้องพึงระวังว่าผู้ที่ขับรถติดตามท่านมา อาจจะประสงค์ร้ายต่อร่างกายหรือทรัพย์สินของท่าน ให้ท่านรอจังหวะและจอดรถในที่ที่ท่านมีคนที่คุ้นเคยหรือมีคนพลุกพล่าน แล้วตรวจสอบพฤติกรรมของบุคคลดังกล่าวให้แน่ใจว่าปลอดภัย แล้วค่อยเดินทางต่อไป และหากมีเหตุการณ์ดังนี้ เกิดขึ้นกับท่าน ท่านควรระมัดระวังในการจอดรถจักรยานยนต์ไว้ ให้มากเป็นพิเศษ

6. การทำกุญแจรถหาย ควรเปลี่ยนกุญแจใหม่ทั้งชุด เพราะจริง ๆ แล้วกุญแจของท่านอาจจะไม่ได้หล่นหาย แต่อาจถูกนำไปใช้ในการโจรกรรมรถของท่านก็เป็นได้

7. ไม่ควรจอดรถรับคนแปลกหน้าขึ้นรถในที่เปลี่ยว

8. การจอดรถในบ้านหรือข้างบ้านควรเป็นบริเวณที่มีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้ชัดเจน และไม่ควรจอดรถจักรยานยนต์ของท่านไว้ในนอกบ้านโดยไม่จำเป็น

9. การจอดรถจักรยานยนต์ตามแฟลต ทาวน์เฮ้าส์ ตลาด ศูนย์การค้า ควรจะจอดไว้ในที่ที่ทางเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกของสถานที่นั้น ได้จัดไว้ให้เนื่องจาก จะมีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้าดูแลให้ตลอดเวลา

10. ให้จดจำคำนิรูปรพรรณ ลักษณะพิเศษต่างๆ ของรถจักรยานยนต์ของท่านติดตัวไว้เสมอ

11. เมื่อเกิดเหตุการณ์ผิดปกติกับรถจักรยานยนต์ของท่านหรือทราบว่ารอดจักรยานยนต์ของท่านหายไป ให้รีบแจ้ง แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยด่วน วิธีการป้องกันการโจรกรรมรถ ที่ได้กล่าวมานี้จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน ในการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันรถยนต์ รอดจักรยานยนต์ ของตนเอง มิให้ถูกโจรกรรม ต่อไป

งานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รอดจักรยานยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2552) กล่าวถึง การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ จะต้องมีการเตรียมการดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องทั่วไป ทั้งในภาพรวมและในพื้นที่รับผิดชอบ
2. สืบสวนหาข่าวแก๊งคนร้ายที่มีพฤติกรรมโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ประสานงานกับ ศปร. ในสังกัดและ ศปร. อื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนประสานงานกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงกัน

3. ศึกษาพฤติกรรมของคนร้าย ขบวนการ และ ขั้นตอนวิธีการโจรกรรมรถยนต์ รอดจักรยานยนต์ ศึกษาวิธีการปฏิบัติในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ติดตามและสับจับรับฟัง ข่าวสารเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์จากสื่อมวลชนทุกแขนง

4. ให้มีการซักซ้อมความเข้าใจในแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ (ปร.40) ของกรมตำรวจ และแผนรองรับของ ศปร. ของหน่วยในสังกัด ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ

5. ให้ความรู้แก่ประชาชนด้วยการฝึกอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ประชาชนทั่วไปในเขตรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถป้องกันตนเองจากการถูกโจรกรรมรถยนต์ รอดจักรยานยนต์ (ตามแนวทางในหนังสือคู่มือประชาชน)

6. ศึกษาและซักซ้อมการใช้เทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถรับข่าว หรือหาข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

7. พัฒนาศูนย์ข่าวของ สน. สก. ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง การปฏิบัติหลังเกิดเหตุ

การตรวจสกัดจับกุมหลังเกิดเหตุ ประเด็นปัญหานี้มีข้อพิจารณา 2 ประการ

1. เรื่องการจัดการ อันได้แก่กระบวนการในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติต่อประเด็นปัญหาโดยตรง ในปัจจุบันนี้ปัญหาเหล่านี้ ถือว่าเป็นปัญหาล้มเหลวของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. เรื่องคุณภาพของบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นโยบายการป้องกันอาชญากรรมจะบรรลุผลต่อเมื่อนโยบายที่ดีและมีกระบวนการส่งต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ นโยบายการป้องกันการโจรกรรมรถสามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยการปรับทัศนคติ ความรู้ความสามารถในการทำงานของตำรวจผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ให้ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ในส่วนของการเป็นพื้นฐานต่อการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ไม่รู้วิธีการโจรกรรมรถของคนร้าย ไม่รู้หลักการเกี่ยวกับเอกสารเอกสารประกอบตัวรถ ไม่รู้ตำแหน่งและความสำคัญของหมายเลขตัวเครื่องและหมายเลขตัวถังของรถ ไม่รู้ความสัมพันธ์ของเอกสารแต่ละชั้นที่ติดมากับตัวรถ แนวความคิดในการป้องกันการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ ในปัจจุบันนี้มีการดำเนินการในการป้องกันอาชญากรรมในด้านการโจรกรรมรถจักรยานยนต์อยู่แล้ว โดยเฉพาะในภาคเอกชน ได้แก่ การจัดที่จอดรถจักรยานยนต์ในศูนย์การค้า ในสถานศึกษา และการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันการขโมยของเจ้าของรถจักรยานยนต์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการป้องกันการอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม สำหรับในด้านการป้องกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องทำมี 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ศึกษาและแสวงหาวิธีการกระบวนการในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพอยู่แล้วในชุมชนอื่น และนำมาขยายผลปรับใช้กับชุมชนอื่นโดยการร่วมมือกับประชาชนในด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

แนวทางที่ 2 จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ตำรวจจะต้องศึกษาและวางมาตรการในการแก้ปัญหาอาชญากรรมในเขตท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง โดยการใช้ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมทั้งสามแนวทางและสร้างรูปแบบในการดำเนินงานลักษณะของโครงการแผนงานเพื่อการแก้ปัญหาอาชญากรรมตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยมีลักษณะรูปแบบคือ

ด้านปฏิบัติงานในเชิงรุกโดยให้มีการวางแผนในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีกว่าปฏิบัติงานโดยเน้นบริเวณเป้าหมายที่มีสถิติการเกิดเหตุร้ายบ่อยครั้ง พื้นที่ล่อแหลมหรือมีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุ โดยมีมาตรการป้องกันการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ถือว่าสำคัญที่สุด โดยเน้นย้ำการเพิ่มประสิทธิภาพสายตรวจทุกระบบ และการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด สืบสวนปราบปรามการจับกุมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและให้เห็นผลเป็นรูปธรรม ดังนี้

1. มาตรการปราบปราม เมื่อจับกุมผู้กระทำผิดได้ให้เร่งขยายผลเพื่อดำเนินคดีกับคนร้ายที่เกี่ยวข้องโดยเด็ดขาด

2. ใช้งานประชาสัมพันธ์ ชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนด้านการข่าวและป้องกันปราบปรามโจรกรรมรถในทุกขั้นตอน

3. ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน และสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อเผยแพร่กระจายข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ถึงวิธีการโจรกรรมรถของคนร้ายให้ประชาชนและข้าราชการตำรวจทราบ

แนวความคิดในการปฏิบัติการปฏิบัติหลังเกิดเหตุโจรกรรมรถจักรยานยนต์

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2552) ได้กล่าวถึง การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในงานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จะต้องมีการเตรียมการดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องทั่วไป ทั้งในภาพรวมและในพื้นที่รับผิดชอบ
2. สืบสวนหาข่าวแก่งคนร้ายที่มีพฤติกรรมโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ประสานงานกับ สปร. ในสังกัดและ สปร. อื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนประสานงานกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงกัน
3. ศึกษาพฤติกรรมของคนร้าย ขบวนการ และขั้นตอนวิธีการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ศึกษาวิธีการปฏิบัติในส่วนของผู้ที่ตำรวจ ติดตามและสับรับฟัง ข่าวสารเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์จากสื่อมวลชนทุกแขนง
4. ให้มีการซักซ้อมความเข้าใจในแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ (ปร.40) ของกรมตำรวจ และแผนรองรับของ สปร. ของหน่วยในสังกัด ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ
5. ให้ความรู้แก่ประชาชนด้วยการฝึกอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ประชาชนทั่วไปในเขตรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถป้องกันตนเองจากการถูกโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ (ตามแนวทางในหนังสือคู่มือประชาชน)
6. ศึกษาและซักซ้อมการใช้เทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถรับข่าว หรือหาข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว
7. พัฒนาศูนย์ข่าวของ สน. สภ. ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง การปฏิบัติหลังเกิดเหตุ

การปฏิบัติหลังเกิดเหตุประกอบด้วย

1. การแจ้งข่าว (การแจ้งเหตุ)
2. การรายงาน
3. การตรวจสอบ
4. ยุทธวิธีตำรวจ
5. การปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจยึดรถต้องสงสัย
1. การแจ้งข่าว (การแจ้งเหตุ)

เมื่อเจ้าของรถทราบว่ารารถถูกโจรกรรมจะรีบแจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ท้องที่ นั้นทราบ การแจ้งเหตุของเจ้าของรถมีหลายรูปแบบ เช่น

1.1 การแจ้งเหตุโดยใช้โทรศัพท์ นับว่าเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันก็อาจเป็นการแจ้งเหตุเพื่อกลั่นแกล้งผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อนได้เช่นกัน ดังนั้นการรับแจ้งทางโทรศัพท์จึงควรมีการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ได้รับแจ้งว่า ถูกต้อง เป็นความจริงหรือไม่ และการตรวจสอบควรจะมี ความรวดเร็วและใช้เวลาน้อยที่สุด

1.1.1 เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำศูนย์วิทยุได้รับแจ้งเหตุ ให้สอบถาม และบันทึกข้อมูลดังนี้

- 1) ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้แจ้ง
- 2) ประเภทรถ ยี่ห้อ รุ่น สี หมายเลขทะเบียน เครื่องตกแต่ง และจุดที่สังเกตเห็นได้ง่าย (กรณี เลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ หากไม่สะดวกให้ตรวจสอบภายหลัง)
- 3) เหตุเกิดที่ใด เวลาใด
- 4) พฤติการณ์ของเหตุโดยย่อ และเส้นทางหลบหนี (ถ้าทราบ)
- 5) หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อกลับไปได้

1.2 ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่รับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุ หรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุรีบเดินทางไปพบผู้แจ้งโดยเร็ว เมื่อพบผู้แจ้งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจดังกล่าว ทำการตรวจสอบข้อมูล เบื้องต้น หากข้อมูลถูกต้อง เป็นความจริงก็แจ้งยืนยันให้ศูนย์วิทยุทราบ

1.3 เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถ แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรสอบถามและบันทึกข้อมูลตามข้อ 1.1.1 หากไม่มีข้อสงสัยอื่นใด จึงแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับรถที่ถูกโจรกรรมให้ศูนย์วิทยุทราบ และแนะนำให้เจ้าของรถรีบไปพบพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจเพื่อแจ้งความร้องทุกข์ต่อไป

1.4 เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับแจ้งเหตุ รวบรวมและแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับรถที่ถูก โจรกรรมให้ศูนย์วิทยุทราบ เมื่อศูนย์วิทยุได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับรถที่ถูก โจรกรรม ซึ่งได้มีการตรวจสอบจาก เจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ให้รีบกระจายข่าวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงทราบ เพื่อออกสืบสวนค้นหาตามสถานที่ที่คนร้ายอาจนำรถไปหลบซ่อนไว้ เช่น อุโมงค์-คัดแปลงรถ ลานจอดรถ ปั้มน้ำมัน และสกัดกั้นตรวจสังเกตตามเส้นทางที่คาดว่าคนร้ายจะใช้เป็นเส้นทาง หลบหนี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

2. การรายงาน

เมื่อ สน. หรือ สภ. ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรถที่ถูกโจรกรรมแล้วให้รายงานไปยัง

- 2.1 สปปร.บก.น. หรือ สปปร.ภ.จว.
- 2.2 สปปร.บชน. หรือ สปปร.ภ.
- 2.3 และ สปปร.ตร.

3. การตรวจสอบ

การตรวจสอบประกอบด้วย

3.1 การตรวจสอบเอกสาร

3.2 การตรวจสอบตัวรถ

3.3 การตรวจสอบประวัติ

3.1 การตรวจสอบเอกสาร เอกสารในที่นี้ หมายถึง เอกสารประจำรถที่ปรากฏหรือติดแสดงที่ตัวรถ ได้แก่ เครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี (ป้ายวงกลม) แผ่นป้ายทะเบียน สำเนาใบคู่มือจดทะเบียน เครื่องหมายประกันภัย เลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ และรหัสลับประจำตัวรถ การตรวจสอบเบื้องต้นเป็นการตรวจสอบสังเกตเปรียบเทียบหาข้อแตกต่างระหว่างเอกสารประจำรถที่ตรวจกับเอกสารของทางราชการหรือบริษัทผู้ผลิตเป็นผู้จัดทำขึ้น เพราะโดยปกติเอกสารที่ทางราชการหรือบริษัทผู้ผลิตจัดทำขึ้นนั้นจะมีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกัน และมีมาตรฐานเป็นแบบเดียวกัน กรณีที่มีการใช้เอกสารปลอมจึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากของทางราชการหรือบริษัทผู้ผลิตจัดทำขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสามารถใช้เป็นข้อสังเกตเพื่อหาข้อสงสัย เมื่อได้ข้อสงสัยแล้วจะได้ทำการตรวจสอบโดยละเอียดเป็นลำดับต่อไป .-5-ท. ใช้สำหรับรถที่จดทะเบียนในกรุงเทพมหานคร ส่วนแบบพิมพ์ ขส.บ.10 ท.-5 ใช้สำหรับรถที่จดทะเบียนตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นต้น ซึ่งกรมการขนส่งทางบกที่มีข้อสงสัยไปทำการตรวจพิสูจน์ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจน แน่ชัด และกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจเป็นผู้มีประสบการณ์และมีความรู้ความชำนาญในการตรวจเอกสารประจำรถเป็นอย่างดี สามารถตรวจคัดกรองได้อย่างถูกต้องว่าเอกสารที่ตรวจนั้นเป็นเอกสารที่มีใช้ของทางราชการจัดทำขึ้น และเชื่อว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายก็สามารถทำการตรวจยึดและจับกุมผู้ครอบครองรถได้ แต่ทั้งนี้ก่อนทำการตรวจยึด หรือจับกุม ควรตรวจสอบข้อมูลจากเอกสารอย่างอื่นประกอบการพิจารณาและกระทำด้วยความระมัดระวังเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ ส่วนการตรวจสอบเอกสาร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่า เอกสารนั้นเป็นของทางราชการได้จัดทำขึ้นหรือไม่ ออกให้กับรถคันใด มีใครเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง เป็นการตรวจสอบเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่จะใช้ในการดำเนินคดี กับผู้กระทำผิดหรือใช้ดำเนินการกับรถของกลางตามหน้าที่ราชการต่อไป การตรวจสอบเอกสารประกอบด้วย การตรวจสอบ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

3.1.1 เครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี (ป้ายวงกลม)

3.1.2 แผ่นป้ายทะเบียนรถ

3.1.3 สำเนาใบคู่มือจดทะเบียน

3.1.4 เครื่องหมายประกันภัย

3.1.5 เลขตัวรถ

3.1.6 เลขเครื่องยนต์

3.1.7 รหัสลับประจำตัวรถ

3.1.1 เครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี (ป้ายวงกลม)

กรมการขนส่งทางบกได้จัดพิมพ์เครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี (ป้ายวงกลม) และกำหนดสีที่ใช้พิมพ์กรอบของป้ายวงกลมไว้ 3 สี คือ สีเขียว สีแดง และสีน้ำเงิน (กรณีสีม่วงดใช้ชั่วคราว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540) ใช้สำหรับรถ 3 ประเภทคือ

1) รถยนต์ส่วนบุคคล หมายถึง รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล และรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล

2) รถยนต์สาธารณะ หมายถึง รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง รถยนต์รับจ้างสามล้อ รถยนต์บริการให้เช่า รถยนต์บริการธุรกิจ และรถยนต์บริการทัศนาจร

3) รถจักรยานยนต์ และในแต่ละปีสีของป้ายวงกลมจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนใช้กับรถทั้งสามประเภท การตรวจสอบป้ายวงกลมมีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบว่าเป็นแผ่นป้ายวงกลมที่ทางกรมการขนส่งทางบก จัดพิมพ์ขึ้นหรือไม่

(2) สีของแผ่นป้ายวงกลมที่กรมการขนส่งทางบกจัดพิมพ์ขึ้นจะมีสีที่แตกต่างจากสีของแผ่นป้ายวงกลมที่คนร้ายจัดพิมพ์ขึ้นมา เพราะคุณสมบัติและคุณภาพ ของสีที่ใช้พิมพ์แตกต่างกัน

(3) ตรวจสอบคำหน้าที่ทางราชการจัดทำขึ้น เช่น แผ่นป้ายวงกลมของรถยนต์ส่วนบุคคลจะมีรูปรถยนต์รูปเล็กๆสีดำที่กึ่งกลางด้านซ้ายและด้านขวา รถที่จดทะเบียนในเขตกรุงเทพฯ จะมีตัวอักษรสีดำ “กทม.” ถ้าเป็นรถที่จดทะเบียนต่างจังหวัด จะมีตัวอักษรสีดำ “ขส.บ.” ที่บริเวณเลข พ.ศ. เป็นต้น ในแต่ละปีรอยคำหน้าที่เหล่านี้ จะมีลักษณะและตำแหน่งเปลี่ยนไป

(4) การปลอมโดยใช้เครื่องถ่ายภาพเอกสารสี จะได้ป้ายวงกลมที่มีสีสรรขนาด และรอยคำหน้าที่เหมือนกับป้ายวงกลมของทางราชการ แต่มีข้อแตกต่างกันที่เส้น และตัวอักษรที่พิมพ์ด้วยสีดำ ถ้าเป็นป้ายวงกลมของทางราชการ จะมีลายเส้นลึกเป็นร่อง สังกัดด้านหลัง จะเป็นสันนูนขึ้นมา ส่วนป้ายวงกลมปลอมจะราบเรียบ

(5) เลขที่ประจำแผ่นป้ายวงกลมที่ทางราชการจัดทำขึ้นในปีเดียวกัน สีเดียวกัน เลขที่จะไม่ซ้ำกัน พิมพ์ด้วยสีดำ เส้นลึกเป็นร่องเท่ากัน ด้านหลังจะเป็นสันนูนขึ้น ถ้าเป็นตัวเลขที่คนร้ายทำขึ้น เป็นตัวเลขที่เกิดจากการตอกระแทก ด้วยแท่นพิมพ์ยาง เส้นตัวเลขจึงไม่ลึกเป็นร่อง บางครั้งคนร้ายจะพิมพ์ตัวเลขลงบนแผ่นป้ายวงกลมแต่เลขที่ที่คนร้ายจัดพิมพ์ขึ้นจะซ้ำกัน

(6) นำแผ่นป้ายวงกลมของทางราชการไปตรวจเปรียบเทียบกับแผ่นป้ายวงกลมต้องสงสัย สังเกตความแตกต่างของตัวอักษร ตัวเลข ขนาด และช่องไฟ

(7) สังเกตเกล็ดสีของกรอบป้ายวงกลมที่ปรากฏอยู่ทั่วไป ในส่วนของป้ายวงกลมที่เป็นกระดาษสีขาว เช่น ป้ายวงกลมนั้นมีกรอบเป็นสีเขียวก็จะปรากฏเกล็ดสีเขียวปรากฏอยู่ทั่วไปในช่องว่างที่เป็นกระดาษสีขาว เป็นต้น เกล็ดสีที่ปรากฏนี้เกิดจากเทคนิคของการพิมพ์ จะมีปรากฏให้เห็นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพของป้ายวงกลมนั้น ส่วนป้ายวงกลมปลอมจะไม่ปรากฏเกล็ดสีดังกล่าวมาแล้ว

4) เมื่อตรวจแล้วพบว่าแผ่นป้ายวงกลมแสดงการเสียภาษีเป็นของทางราชการที่จัดพิมพ์ขึ้นให้ตรวจว่ารายละเอียดในแผ่นป้ายวงกลมมีความถูกต้องชัดเจนหรือมีร่องรอยการแก้ไขหรือไม่

(1) ลายมือชื่อของนายทะเบียนจังหวัด ต้องเป็นลายมือชื่อจริง

(2) ตรวจว่าสีของแผ่นป้ายวงกลม ถูกต้องตามประเภทของรถที่ใช้ในปี พ.ศ. นั้นหรือไม่

(3) ตรวจว่าป้ายวงกลมใช้แบบพิมพ์ถูกต้องตามจังหวัดที่ออกให้หรือไม่ เช่น แบบพิมพ์ ขส.บ.10 ท.-5-ท. ใช้สำหรับรถที่จดทะเบียนในกรุงเทพมหานคร ส่วนแบบพิมพ์ ขส.บ.10 ท.-5 ใช้สำหรับรถที่จดทะเบียนตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นต้น ซึ่งกรมการขนส่งทางบกได้จัดพิมพ์ แบบพิมพ์กำกับไว้ที่ด้านหลังบรรทัดสุดท้าย

(4) ตรวจว่ามีร่องรอยการแก้ไขหรือไม่ หากมีการแก้ไขจะต้องมีลายมือชื่อของนายทะเบียนลงนามกำกับข้อความที่แก้ไขนั้น

(5) ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พิมพ์หรือใช้ปากกาน้ำหมึกสีดำ (หมึกอินเดีย) บันทึกข้อความลงในป้ายวงกลม กรณีเป็นการเขียนด้วยปากกาจะมีผู้เขียน 2 คน คือ เจ้าหน้าที่ผู้บันทึกการลงในช่องเลขทะเบียนช่องวันสิ้นอายุกับนายทะเบียน ซึ่งลงลายมือชื่อในส่วนล่างของป้ายวงกลม ดังนั้นสี ขนาด ความเข้มของเส้น ควรจะแตกต่างกัน

5) เมื่อตรวจแล้ว ปรากฏว่าเป็นแผ่นป้ายวงกลมของทางราชการ มีข้อความถูกต้องครบถ้วน และไม่มีร่องรอยการแก้ไขให้ตรวจว่าแผ่นป้ายวงกลมดังกล่าวนายทะเบียนได้ออกให้กับรถคันที่ติดแผ่นป้ายวงกลมนั้นหรือไม่ โดยนำข้อความในแผ่นป้ายวงกลม เช่น หมายเลขทะเบียน นายทะเบียนจังหวัดไปตรวจหาความสัมพันธ์กับแผ่นป้ายทะเบียนรถ สำเนาใบคู่มือจดทะเบียน และเครื่องหมายประกันภัย (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

3.1.2 แผ่นป้ายทะเบียนรถ

1) ตรวจว่าเป็นแผ่นป้ายของทางราชการ โดยสังเกตจาก

- 1.1) ขนาดของแผ่นป้าย
 - 1.2) แผ่นเนื้อโลหะ (อลูมิเนียม)
 - 1.3) คุณภาพของสีและการสะท้อนแสงของสี
 - 1.4) ลักษณะขนาดของตัวอักษรและตัวเลข
 - 1.5) สัญลักษณ์พยาน้ำรูปวงกลม ดวงตราประจำกรมการขนส่งทางบก
เรียงเว้นระยะในแนวนอนปรากฏตามที่วางบนแผ่นจะสังเกตเห็นเมื่อมองทำมุมเอียงกับแผ่นป้าย
 - 1.6) ตัวอักษร “ขส” ในวงกลมเป็นรอยสันนูนปรากฏที่มุมล่างด้านซ้าย
ของแผ่นป้าย
- 2) ตรวจสอบว่ามีร่องรอยการแก้ไขส่วนหนึ่งส่วนใด หรือมีการตัดต่อแผ่นป้ายหรือไม่
 - 3) ตรวจสอบความสัมพันธ์กับแผ่นป้ายวงกลม และใบคู่มือจดทะเบียนว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่
 - 4) ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่เจ้าของรถ เลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ มีหลักฐานการแจ้งหายไว้ที่ใดหรือไม่ โดยติดต่อไปที่ศูนย์เฉลิมโลก (ศขส.) ศูนย์ทิวา (ทว.) หรือสำนักงานขนส่งจังหวัด

3.1.3 สำเนาใบคู่มือจดทะเบียน

- 1) ตรวจสอบว่าสำเนาใบคู่มือจดทะเบียนนั้นปลอมหรือไม่
 - (1) สังเกตความเข้ม ขนาดของเส้นตามข้อความในรายการจดทะเบียนเจ้าของรถ ลายมือชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ และลายมือชื่อนายทะเบียนควรจะต้องแตกต่างกัน เพราะเกิดจากผู้เขียนเป็นคนละคนกันและใช้ปากกาไม่เหมือนกัน
 - (2) สำเนาใบคู่มือฯ อาจมีการแก้ไขเลขทะเบียน เลขตัวรถ และเลขเครื่องยนต์ แล้วถ่ายเอกสารสำเนาเข้าไปให้ตรวจสังเกตขนาดและลายเส้นของตัวอักษร ตัวเลข ตรวจสอบเปรียบเทียบกับตัวอักษรตัวเลขอื่น ที่ปรากฏอยู่ในสำเนานั้น
 - (3) สังเกตที่กึ่งกลางด้านขวา (ของผู้ตรวจ) ระหว่างส่วนของรายการจดทะเบียนกับส่วนของเจ้าของรถจะปรากฏตัวเลขอารบิก 7 หลัก และจะมีเฉพาะส่วนบนของตัวเลขเท่านั้น
 - (4) สังเกตความเข้มขนาดของเส้น ตามข้อความในรายการเสียภาษี ลายมือชื่อของ เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก เปรียบเทียบกับลายมือชื่อนายทะเบียน ควรจะต้องแตกต่างกัน
 - (5) การตรวจสอบสำเนาใบคู่มือฯ ซึ่งถ่ายเอกสารย่ออัตราส่วน มีขนาดเล็กกว่าต้นฉบับจริงถือเป็นปัญหาทำให้การตรวจเปรียบเทียบตัวอักษร ตัวเลขที่ปรากฏในสำเนา ใบคู่มือฯ

ทำได้ยากหรือไม่สามารถกระทำได้ จึงควรตรวจสอบข้อมูลสำคัญ เช่น เลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ เลขทะเบียน เปรียบเทียบความถูกต้องกับป้ายวงกลม แผ่นป้ายทะเบียน และตัวรถ

(6) หากมีการแก้ไขข้อความ จะต้องมียามือชื่อของนายทะเบียนลงนามกำกับไว้

2) นำข้อมูลสำคัญที่ปรากฏในสำเนาใบคู่มือฯ เช่น เลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ เลขทะเบียน ไปตรวจสอบสัมพันธ์กับเครื่องหมายประกันภัย ป้ายวงกลม แผ่นป้ายทะเบียนว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่

3) สอบถามข้อมูลประวัติของรถจากเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่นำมาตรวจสอบกับข้อมูลที่ปรากฏในสำเนาใบคู่มือฯ ว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ มีข้อพิพาทหรือไม่

3.1.4 เครื่องหมายประกันภัย

เครื่องหมายประกันภัย หมายถึง เครื่องหมายแสดงว่ามีการประกันความเสียหาย สำหรับผู้ประสบภัยจากรถ ตาม พ.ร.บ. คู่ครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 เครื่องหมายประกันภัยเป็นเอกสารที่จัดพิมพ์ขึ้นโดยกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ มีอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการประกันภัยมอบหมายเป็นนายทะเบียน ส่งมอบเครื่องหมายให้กับบริษัทประกันภัย เมื่อบริษัทขายกรมธรรม์ประกันภัยให้เจ้าของรถ พนักงานหรือตัวแทนของบริษัทที่จะบันทึกข้อความลงในเครื่องหมายประกันภัย และมอบเครื่องหมายประกันภัยพร้อมกรมธรรม์ฯ ให้เจ้าของรถ เพื่อนำไปติดแสดงที่รถ

1) ลักษณะของเครื่องหมายฯ

(1) เป็นแผ่นกระดาษรูปสี่เหลี่ยม ปรากฏข้อความที่สำคัญ คือ

- ก. เลขที่กรมธรรม์ที่บริษัทประกันภัยออกให้
- ข. ชื่อบริษัทผู้รับประกัน
- ค. เลขทะเบียน ชื่อรถ เลขตัวรถที่ทำประกัน
- ง. วันสิ้นสุดอายุการทำประกันภัย
- จ. เลขที่ประจำเครื่องหมาย
- ฉ. ลายมือชื่อนายทะเบียน

(2) สีของเครื่องหมาย (กรอบและรูปดวงตราประจำกรมการประกันภัย) จะเปลี่ยนไปทุกปี โดยกรมการประกันภัยเป็นผู้กำหนด

(3) ลายมือชื่อนายทะเบียน ตัวอักษรและตัวเลขพิมพ์ด้วยสีดำ

2) การตรวจสอบเครื่องหมายฯ

(1) ตรวจสอบว่าเป็นเครื่องหมายฯ ที่ทางราชการ กรมการประกันภัย จัดพิมพ์ขึ้นหรือไม่

ก. สังกัดเลขที่ประจำเครื่องหมายฯ จะเป็นเลข 7 หลัก พิมพ์ด้วยสีน้ำตาล เส้นลึกเป็นร่อง ด้านหลังเป็นสันนูนขึ้นมา

ข. สังกัดด้านขวาของเครื่องหมายฯ ขอบเครื่องหมายจะไม่เรียบ เนื่องจากถูกฉีกตามรอยปรุจากต้นข้าว

ค. สังกัดสีของเครื่องหมายฯ ว่าถูกต้องตรงกับสีที่กรมการประกันภัย กำหนดให้ใช้ในปีนั้นหรือไม่

(2) มีร่องรอยการแก้ไขหรือเขียนทับข้อความหรือไม่

(3) เครื่องหมายประกันภัยที่ตรวจนั้น บริษัทผู้รับประกันออกให้กับรถคันที่ติดแสดงเครื่องหมายหรือไม่

ก. นำข้อความสำคัญที่ปรากฏในเครื่องหมาย คือ เลขทะเบียนรถ ชื่อรถ เลขตัวรถ ตรวจสอบกับแผ่นป้ายวงกลม สำเนาใบคู่มือจดทะเบียน แผ่นป้ายทะเบียนรถ และเลขตัวรถที่ตัวรถ ว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่

ข. เลขที่กรมธรรม์ เลขที่ประจำเครื่องหมาย ตรวจสอบกับบริษัทผู้รับประกันภัยว่า เป็นผู้ออกเครื่องหมายฯ ให้กับรถคันที่ติดแสดงเครื่องหมายหรือไม่

(4) ในทางปฏิบัติการประกันภัยยังมีได้ออกกฎระเบียบกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องหมายประกันภัยให้เป็นแบบอย่างเดียวกัน ทำให้เครื่องหมายไม่มีความเป็นมาตรฐาน มีข้อบกพร่องหลายประการ ดังนี้

ก. ผู้บันทึกข้อความลงในเครื่องหมายฯ คือ พนักงานหรือตัวแทนของบริษัท ประกันภัยซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากไม่มีระบบการควบคุมตรวจสอบและหลักประกันที่ดีพอสามารถทุจริตบิดเบือนข้อความที่บันทึกลงในเครื่องหมายฯ ได้ง่าย

ข. การบันทึกข้อความลงในเครื่องหมายฯ ใช้อุปกรณ์หลายชนิดไม่มีความแน่นอน เช่น ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด ปากกาชนิดต่าง ๆ เครื่องปั๊มตราลายสีต่าง ๆ

ค. คุณภาพของน้ำหมึกที่ใช้พิมพ์หรือเขียนไม่ดีพอ ไม่คงทนต่อแสงแดด ทำให้ข้อความในเครื่องหมายฯ เลือนลางหรือหายไป

ง. เมื่อมีการพิมพ์หรือเขียนข้อความผิด ไม่มีกฎระเบียบกำหนดแนวทางไว้ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร

จ. การบันทึกข้อความลงในเครื่องหมายฯ ของพนักงานหรือตัวแทนของบริษัทไม่มีการตรวจสอบหลักฐานข้อความที่จะบันทึกว่าจริงหรือเท็จ เนื่องจากบันทึกโดยการคัดลอกข้อความจากสำเนาใบคู่มือจดทะเบียนเพียงอย่างเดียว

จ. เมื่อเครื่องหมายฯ สูญหาย เจ้าของรถสามารถติดต่อขอให้สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคจากรถของจังหวัดใดก็ได้ ออกเครื่องหมายฯ แทนให้ โดยเจ้าของรถที่มีเจตนาทุจริตแจ้งเท็จสามารถใช้เพียงสำเนาบันทึกประจำวันการแจ้งความเอกสารหายของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหลักฐานในการติดต่อขอเครื่องหมายฯ แทนจากสำนักงานคุ้มครองฯ ในกรณีนี้กรมการประกันภัยไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนว่าเครื่องหมายฯ แทนดังกล่าวออกให้แทนเครื่องหมายฯ ฉบับใด เนื่องจากการติดต่อขอเครื่องหมายฯ แทนนั้นเจ้าของรถมิได้ระบุเลขที่ประจำเครื่องหมายฯ ที่สูญหาย (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

3.1.5 เลขตัวรถ

เป็นชุดข้อความประกอบด้วย ตัวอักษรภาษาอังกฤษ และตัวเลขอารบิก มีความหมายตามที่บริษัทผู้ผลิตกำหนดไว้ดังนี้

เป็นรถยี่ห้อ รุนใด ผลิตในประเทศใด เมื่อปี ค.ศ. ไค ใช้เครื่องยนต์ชนิดใด ระบบใด ลักษณะรถเป็นรถตอนเดียวหรือสองตอน

1) การตรวจสอบเลขตัวรถ

(1) ตรวจสอบว่ามีร่องรอยการแก้ไขเลขตัวรถหรือไม่

ก. ตรวจสอบชั้นสีบริเวณตำแหน่งเลขตัวรถ ว่าเป็นสีเดิมหรือมีการพ่นสีทับสีเดิมหรือไม่ หากเป็นสีเดิม ลักษณะสีค่อนข้างด้าน ไม่มันวาว แต่ถ้ามีการพ่นสีทับสีเดิม ลักษณะสีจะมันวาว

ข. พื้นผิวห้องเครื่องยนต์จะเรียบตามรอยปั๊มจากโรงงาน ถ้าแก้ไขทำขึ้นใหม่จะเป็นคลื่นไม่เรียบ (กรณีตำแหน่งเลขตัวรถอยู่ที่กระบังหลังเครื่องยนต์)

ค. ตรวจสอบเนื้อโลหะบริเวณตำแหน่งเลขตัวรถมีร่องรอยการเจียรไน หรือมีการตอกเลขซ้ำหรือไม่ ให้ตรวจทุกตัวเนื่องจากบางครั้งมีการแก้ไขเฉพาะบางตัว

ง. สังเกต ขนาด ลักษณะความโค้งมนของเส้นของตัวอักษรและตัวเลข แม้จะไม่ใช่ตัวอักษรหรือตัวเลขเดียวกัน แต่ลักษณะของตัวอักษรหรือตัวเลขจะมีลายเส้นเป็นศิลป์แบบเดียวกัน หากมีการแก้ไขเฉพาะบางตัวจะสามารถสังเกตเห็นความแตกต่าง ของลายเส้นได้

(2) ตรวจสอบเปรียบเทียบลักษณะของเลขตัวรถ ถ้าเป็นรถยี่ห้อและรุ่น เดียวกัน จะเหมือนกัน

(3) ตำแหน่งที่พบเลขตัวรถ ถ้าเป็นรถยี่ห้อและรุ่นเดียวกัน จะต้องอยู่ในตำแหน่งเดียวกันเสมอ

(4) ตรวจสอบว่าเลขตัวรถที่ปรากฏ ตรงกับยี่ห้อและรุ่นของรถคันดังกล่าวหรือไม่

(5) กรณีตำแหน่งเลขตัวรถอยู่ที่กระजหลัง (แผงหลัง) เครื่องยนต์ส่วนบน หากมีการเปลี่ยนกระจหลังส่วนบนที่มีเลขตัวรถตกไว้ให้สังเกตรอยเชื่อมโลหะของกระจหลังส่วนบนกับส่วนล่าง ซึ่งโดยปกติกระจหลังสองส่วนนี้จะแยกจากกัน ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรอยเชื่อมโลหะจะมีลักษณะเป็นจุดๆ เว้นระยะห่างกัน แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงโดยช่างตามอุ้งมรดทั่วไป รอยเชื่อมโลหะจะเป็นแนวตะเข็บยาว

(6) ตรวจสอบเลขตัวรถที่ปรากฏอยู่นั้น ถูกต้องตรงกับเอกสารประจำรถหรือไม่ เช่น สำเนาใบคู่มือจดทะเบียน เครื่องหมายประกันภัย

3.1.6 เลขเครื่องยนต์

เป็นชุดข้อความประกอบด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษและตัวเลข อารบิก มีความหมายเช่นเดียวกับเลขตัวรถ และมีความสัมพันธ์กัน

1) การตรวจสอบเลขเครื่องยนต์

(1) ตรวจสอบมีร่องรอยการแก้ไขเลขเครื่องยนต์หรือไม่

ก. เนื้อโลหะบริเวณตำแหน่งเลขเครื่องยนต์มีร่องรอยการเจียรไน หรือมีการดัดเลขซ้ำ หรือไม่ให้ตรวจทุกตัว เนื่องจากบางครั้งมีการแก้ไขเฉพาะบางตัว

ข. ตรวจสอบเปรียบเทียบลักษณะของตัวอักษรและตัวเลข ถ้าเป็นรอยหล่อและรูนเดียวกันจะเหมือนกัน

ค. ตำแหน่งที่พบเลขเครื่องยนต์ ถ้าเป็นรอยหล่อและรูนเดียวกันจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกันเสมอ

ง. ตรวจสอบสังเกตความลึก ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตัวอักษรตัวเลข เปรียบเทียบกับเลขเครื่องยนต์ของรอยหล่อและรูนเดียวกัน หากเลขเครื่องยนต์ถูกดัดด้วยเครื่องมือจะมีความความลึกเท่าๆ กัน และเป็นระเบียบเรียบร้อย ถ้าดัดเลขด้วยมือความลึกของตัวเลขจะไม่เท่ากันและไม่เรียบร้อย

จ. ตรวจสอบเลขเครื่องยนต์ที่ปรากฏอยู่นั้น ถูกต้องตรงกับเลขเครื่องยนต์ในสำเนาใบคู่มือจดทะเบียนหรือไม่

ฉ. ตรวจสอบเลขเครื่องยนต์ เลขตัวรถ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เช่น รถกระบะยี่ห้อโตโยต้า รุ่นไมตี้เอ็กซ์ มีเลขตัวรถแอลเอ็น 90- (เลข 7 หลัก) จะประกอบใช้กับเครื่องยนต์ที่มีเลขเครื่องยนต์ 2 แอล- (เลข 7 หลัก) การตรวจสอบเลขตัวรถ และเลขเครื่องยนต์ เพื่อให้ทราบว่เลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์ของรถคันที่ตรวจนั้นถูกต้องและเป็นเลขที่บริษัทหรือโรงงานผู้ผลิตจัดทำขึ้นหรือไม่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับชุดข้อความของเลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ว่ามีความหมายว่าอย่างไร จัดทำขึ้นโดยวิธีใด และจะต้องมีประสบการณ์จากการตรวจสอบเลขตัวรถและเครื่องยนต์

ของรถที่ถูกต้องแท้จริงว่าเป็นอย่างไรจึงจะทำให้การตรวจมีประสิทธิภาพ สามารถแยกได้ว่ารถคันใดมีหมายเลขถูกต้อง คันใดมีหมายเลขไม่ถูกต้อง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

3.1.7 รหัสลับประจำตัวรถ

เป็นชุดข้อความประกอบด้วย ตัวอักษรภาษาอังกฤษ และตัวเลขอารบิก ซึ่งบริษัทผู้ผลิตได้จัดทำขึ้น โดยจะตอกชุดก่อนไว้ตามชิ้นส่วนสำคัญของรถ เช่น ตัวรถ หัวถัง กระบะรถ เป็นต้น และมีความหมายสามารถระบุได้ว่าเป็นตัวถังหรือชิ้นส่วนของรถที่มีเลขตัวรถที่แท้จริงเป็นหมายเลขใด และได้ประกอบใช้กับเครื่องยนต์หมายเลขใด สำหรับรถที่ผลิตหรือประกอบในประเทศไทย ส่วนมากจะมีรหัสลับประจำรถ ส่วนรถที่นำเข้าหรือประกอบชิ้นส่วนจากต่างประเทศไม่มีระบบรหัสลับประจำรถ การตรวจสอบรหัสลับประจำตัวรถเพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าวจะต้องส่งรถหรือชิ้นส่วนสำคัญของรถไปขอรับการตรวจที่บริษัทหรือโรงงานผู้ผลิตเท่านั้น เมื่อมีการจับกุมตรวจยึดรถจักรยานยนต์ให้ทำการตรวจสอบข้อมูล โดยให้ปรากฏ ยี่ห้อ/หมายเลขทะเบียน/หมายเลขตัวถัง/หมายเลขเครื่อง/สีเอกสารที่ได้รับอนุญาตให้ตัดแปลงสภาพรถ/วันเดือนปีที่ตรวจยึด/ผู้ครอบครอง/ที่อยู่/ข้อหากรณีที่ทำผิดกฎหมาย และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง การจัดระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม แผนประทุษกรรมที่เกี่ยวข้องกับการโจรกรรม โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสืบสวนสอบสวนและขยายผลการปราบปรามการโจรกรรมรถ มีหน่วยงานทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมและกระจายข้อมูลข่าวสาร การโจรกรรมรถให้กับหน่วยและหน่วยข้างเคียงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาและให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอโดยจัดเก็บข้อมูลรถหาย ข้อมูลรถที่ตรวจยึดของแต่ละสถานีตำรวจให้เป็นปัจจุบันไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์และสามารถตรวจสอบข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการแจ้งรถหาย ทะเบียนรถเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครอง ที่อยู่ทั่วราชอาณาจักร ตรวจสอบอยู่ซ่อมรถ อยู่ประกอบรถร้านจำหน่ายอะไหล่ และร้านจำหน่ายรถเก่าในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการโจรกรรมรถเพื่อทำการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด ดำรวจหมายจับบุคคลที่มีข้อหาเกี่ยวกับการโจรกรรมรถ ผู้รับของโจรและผู้กระทำผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับการโจรกรรมรถแล้วสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดตามหมายจับมาลงโทษ การตั้งจุดตรวจจุดสกัดให้มีการตรวจสอบโดยเคร่งครัด เน้นการตรวจสอบเอกสารประจำรถ/หมายเลขประจำรถ (เลขตัวถัง)/หมายเลขเครื่อง/ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน/ไม่ชำระภาษีประจำปีในระยะเวลาที่กำหนด/รถที่ดัดแปลงสภาพ หากตรวจยึดได้ให้นำรถของกลางไปไว้ที่สถานีตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ตำรวจ

ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ตำรวจมีอำนาจหน้าที่ 4 ประการ คือ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2547 : 11–13)

1. รักษาความสงบเรียบร้อยภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
2. รักษากฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา
3. บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน
4. ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ

แผนแม่บทของกรมตำรวจ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2531–2534) ได้กำหนดภารกิจอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้ดังนี้คือ

1. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร เฉพาะที่มีได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานอื่น
2. หน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาที่มีได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานอื่น
3. สืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดอาญา ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่น และการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย
4. ร่วมมือช่วยเหลือหน่วยงานราชการอื่นในการป้องกันปราบปราม การกระทำความผิดอาญา และการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ
5. บำบัดทุกข์บำรุงสุข ช่วยเหลือป้องกันรักษาทรัพย์สินของประชาชนอันเกิดจากทุกข์ภัยต่าง ๆ และให้บริการประชาชนที่ไม่ขัดต่อหน้าที่หรือไม่เสียหายต่อทางราชการ
6. ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถแยกบทบาทและหน้าที่ของตำรวจออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. บทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของตำรวจ อาชญากรรมมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างหนึ่ง และผลของการกระทำของบุคคลในสังคม ฉะนั้นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี จึงจะได้ผลภายใต้ขอบเขตหน้าที่ของตำรวจ ดังนี้

1.1 หน้าที่รักษากฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายลักษณะอาญา เมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมายแล้วจะมีบทลงโทษไว้ หน้าที่ของตำรวจคือ ป้องกันสังคมมิให้เกิดความเสียหาย หรืออันตราย เนื่องจาก

การกระทำผิดกฎหมายด้วยการดูแลป้องกันมิให้มีผู้กระทำความผิดขึ้น หรือหากมีก็จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย

1.2 หน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง การมีหน้าที่คอยตรวจตราดูแลมิให้มีสิ่งใดที่จะทำลายความสงบเรียบร้อยของประชาชน หากมีจะต้องเข้าป้องกัน แก้ไข บำบัดช่วยเหลือ ให้บรรเทาหรือหมดไป

1.3 หน้าที่ป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน มิให้มีอันตราย หมายถึง การป้องกันอันตรายจากทุกอย่างที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตำรวจ

1.4 หน้าที่ในการสืบสวน ทั้งก่อนและหลังการกระทำผิด หมายถึง หน้าที่สืบสวนก่อนการกระทำผิด จะเป็นการป้องกันอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ส่วนการสืบสวนภายหลังการกระทำผิด แล้วจะมีจุดหมาย เพื่อบรรเทาความเสียหาย เช่น การติดตามเอาทรัพย์สินกลับคืนให้เจ้าของเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิด โดยการสืบสวนหาพยานหลักฐานมาประกอบการดำเนินคดี

1.5 หน้าที่ในการให้บริการประชาชน หมายถึง หน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ตำรวจช่วยเหลือบริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในเรื่องต่างๆ

2. บทบาทและหน้าที่ของตำรวจในการบริการประชาชน

2.1 การอำนวยความสะดวก หมายถึง การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้สัญจรไปมาอย่างสะดวกและปลอดภัย

2.2 การบริการรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายของตำรวจ 191 ซึ่งทำหน้าที่รับแจ้งเหตุตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ประชาชนรู้สึกอบอุ่นและมีที่พึ่ง

2.3 การส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นหน้าที่ของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนที่คอยให้ความคุ้มครองเด็ก ไม่ให้ถูกชักนำไปในทางที่ผิด ตลอดจนการห้ามปราบปรามเด็กไม่ให้ประพฤติไปในทางเสื่อมเสีย หรือมอมเมาอยู่ในอบายมุข

2.4 การบริการด้านการทะเบียนต่าง ๆ เช่น อาวุธปืน ตลอดจนการควบคุมพวกโรงแรม โรงรับจํานำ โรงภาพยนตร์ และอื่น ๆ

2.5 การบริการพิมพ์ลายมือ สำหรับข้าราชการหรือประชาชนในการเข้าทำงานหรือเดินทางไปทำงานต่างประเทศ เพื่อเป็นการตรวจสอบประวัติการต้องโทษหรือเก็บประวัติได้

2.6 การป้องกันและระงับอัคคีภัย และบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ

3. บทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ

การรักษาความมั่นคงของชาติเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของตำรวจทั้งทางตรง และทางอ้อม กล่าวคือ มีหน้าที่ป้องกันรักษาอธิปไตยของชาติ ร่วมกับฝ่ายทหาร โดยตรงและทางอ้อม ตำรวจมีหน้าที่

ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และบังคับใช้กฎหมายของสังคมซึ่งมีหน้าที่ในส่วนนี้เป็นการกระทำเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในบ้านเมืองนั่นเอง โดยบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ จำแนกได้ดังนี้

3.1 การรักษาอธิปไตยของชาติ มีหน้าที่ป้องกันรักษาอธิปไตยของชาติ ในบริเวณที่ไม่มีกำลังทหารปฏิบัติการอยู่หรือระหว่างที่กำลังทหารยังไม่ถึงหรือปฏิบัติการตามที่ฝ่ายทหารกำหนด

3.2 บทบาทในการรักษาความสงบภายในประเทศจากการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบจากลัทธิในต่าง ๆ

3.3 บทบาทในการป้องกันปราบปรามผู้ก่อการร้าย

โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน

แนวความคิดเกี่ยวกับโครงการ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสถานีตำรวจเป็นอย่างมากจึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารงานและการจัดการทั่วไปของสถานีตำรวจสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำสั่งปฏิรูประบบราชการที่ 2/2540 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2540 มีพลตำรวจเอกพรศักดิ์ คุ้มคุญญ์ รองอธิบดีกรมตำรวจ ฝ่ายป้องกันและปราบปราม (ในสมัยนั้น) เป็นประธานเพื่อศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปรับปรุงระบบบริหาร โครงสร้าง อัตรากำลัง และการจัดการทั่วไปของสถานีตำรวจภูธรและสถานีตำรวจนครบาล รวมทั้งศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการบริการประชาชนของสถานีตำรวจ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวกรวดเร็ว ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2532 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางการปกครอง พ.ศ.2539 ซึ่งต่อมาคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้ให้ความเห็นชอบรายงานผลการศึกษาของคณะอนุกรรมการดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2541

โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2541 ในช่วงปีแรก (2541) ระยะเริ่มต้นเป็นช่วงของการชี้แจงทำความเข้าใจแก่ตำรวจทุกระดับ และให้สถานีตำรวจดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาที่กำหนดไว้ตามขีดความสามารถที่จะดำเนินการได้เอง โดยนำขั้นตอนและระยะเวลาการบริการประชาชน ไปทดลองใช้เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับเป็นระเบียบต่อไป

ระยะพัฒนา (ปีงบประมาณ 2542-2544) เป็นการดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดแนวทางการดำเนินการต่าง ๆ การชี้แจงทำความเข้าใจ การเตรียมความพร้อมการลงมือปฏิบัติไปจนถึงการติดตามประเมินผล โดยมีการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงวิธีการดำเนินการ พร้อมรายละเอียดต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นประจำทุกปี

โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ได้ดำเนินมาตามลำดับจนเข้าระยะที่ 2 (พ.ศ.2545 – 2549) ของโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน จึงอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารหน่วยงานโดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้หน่วยงานรอดพ้นจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ในการนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินการให้โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน เป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีความต่อเนื่องและเกิดสัมฤทธิ์ผล อันจะนำไปสู่ความเชื่อถือและศรัทธาของประชาชนที่มีต่อข้าราชการตำรวจ จึงได้เร่งสนองแนวพระราชดำรัสและนโยบายของรัฐ โดยยึดหลักการพัฒนาและการบริหารหน่วยงานตำรวจเพื่อยกระดับในการอำนวยความสะดวก การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมไปถึงการสร้างความมั่นใจให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม และเพื่อให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดทิศทางและปรับกลยุทธ์การทำงานของสถานีตำรวจ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและให้บริการประชาชนทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ เน้นการปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการตำรวจมีทัศนคติและจิตวิญญาณ ในการให้บริการประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม ยิ้มแย้มแจ่มใสตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และคงไว้ซึ่งจรรยาบรรณตามอุดมคติของตำรวจ

นอกจากนั้น โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน มีหลักการสำคัญหลักการหนึ่ง เกี่ยวกับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายและการบริหารในทุกระดับนับตั้งแต่ระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงไปจนถึงระดับสถานีตำรวจ ในลักษณะของการ ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผลในระบบเปิดในฐานะที่สถานีตำรวจถือเป็นเสมือนหนึ่งเป็นสมบัติร่วมกันของชุมชน ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและข้าราชการตำรวจในทุกระดับของหน่วยงานมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะต่างๆเพื่อรับทราบความต้องการตั้งแต่ต้น และจะได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง สอดคล้องและเหมาะสมกับความ เป็นจริงตรงกับความต้องการของประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจ และประชาชน และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำรวจของประชาชนในรูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร โครงการพัฒนาสถานีตำรวจ เพื่อประชาชนจะมีประโยชน์และช่วยสนับสนุนการทำงานของตำรวจเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนที่เป็นตัวแทนของชุมชนนั้นเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้วยเหตุที่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว จึงทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังมีข้อมูลของท้องถิ่นที่สามารถเอื้ออำนวยและสนับสนุนการทำงานของตำรวจ อีกทั้งยังเป็นผู้ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และประชาสัมพันธ์การทำงานของตำรวจให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อประสานความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจและประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นหากตัวแทนของประชาชนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหาร โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน เป็นตัวแทนของชุมชนอย่างแท้จริง ได้รับการคัดเลือกมาจากชุมชนต่าง ๆ ที่หลากหลายในพื้นที่และเมื่อเข้ามาทำงานกับคณะกรรมการบริหารแล้ว ได้มีโอกาสในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติตามนโยบายและร่วมในการติดตามประเมินผลตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว จะทำให้การดำเนินการตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างแท้จริง

การพัฒนาสถานีตำรวจในครั้งนี้ เป็นการจัดโครงการตามแนวความคิดของคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารงานและการจัดการทั่วไปของสถานีตำรวจ กรมตำรวจ ซึ่งได้ยึดหลักการตามแนวรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2540 ตลอดจนหลักการและวิธีการปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานของรัฐ ตามแผนแม่บทของการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ.2540-2544) ทั้งนี้กรมตำรวจได้นำแนวความคิดดังกล่าวข้างต้นมาผสมผสานเข้าหลักการและแนวทางการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานีตำรวจในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภาค 1 โครงการ “โรงพักของเรา” และคู่มือบริหารสถานีตำรวจของตำรวจภาค 4 ตลอดจนแนวความคิดและการดำเนินการของกรมตำรวจ ในปัจจุบันของคณะทำงานพัฒนาการจักระบบสายตรวจ คณะทำงานพัฒนาสถานีตำรวจ และนโยบายเน้นหนักของกรมตำรวจประจำปี 2541 รวมทั้งมาตรการรองรับนโยบายในแต่ละด้าน ดังนั้นโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ซึ่งมีชื่อเรียกโดยย่อว่า โครงการโรงพักเพื่อประชาชน จึงมีหลักการสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้

1. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายและการบริหาร ทั้งในระดับกรมตำรวจไปจนถึงสถานีตำรวจ ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผลในระบบเปิด ในฐานะที่สถานีตำรวจถือเป็นส่วนหนึ่งเป็นสมบัติร่วมกันของชุมชน

2. การปรับปรุงบทบาท ค่านิยม และจิตสำนึกของข้าราชการตำรวจ จากการเป็น “ผู้ปกครอง” มาเป็น “ผู้ให้บริการ” ตามแนวทางการส่งเสริมการบริการของรัฐ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีทางเลือกในการใช้บริการจากสถานีตำรวจให้มากขึ้น

3. การปรับปรุงแก้ไขให้กระบวนการต่าง ๆ ของงานตำรวจสิ้นสุด ณ ที่สถานีตำรวจให้มากที่สุด โดยการยกระดับหัวหน้าสถานีตำรวจให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบสูงขึ้นรวมงานบริการต่าง ๆ ของสถานีตำรวจไว้ในที่เดียวกัน ตลอดทั้งแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งต่าง ๆ ให้มีขั้นตอนการปฏิบัติที่น้อยลง

4. การมอบหมายให้สถานีตำรวจเป็นผู้กำหนดรายละเอียดการปฏิบัติ ขั้นตอนและระยะเวลาการบริการประชาชนของแต่ละแห่งให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาพปัญหา ทรัพยากรที่มีอยู่ และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การบริการประชาชนของสถานีตำรวจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการให้รางวัลแก่สถานีตำรวจและข้าราชการตำรวจดีเด่นจากประชาชน

5. การกระจายการบริการประชาชนและการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสถานีตำรวจออกไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่อย่างทั่วถึง ตามหลักยุทธศาสตร์เชิงรุก โดยเฉพาะทางด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด

6. การปรับเปลี่ยนกำลังพลจากหน่วยงานอื่นในสังกัดกรมตำรวจที่มีความสำคัญน้อยต่อการกิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการให้บริการประชาชนไปยังสถานีตำรวจให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลในระดับสถานีตำรวจ ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อมอบอำนาจให้ผู้บริหารสถานีตำรวจสามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการตำรวจในสังกัด ทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมเพียงพอต่อการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจโดยเฉพาะในภาวะขาดแคลนกำลังพล

7. การปรับปรุงระบบการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปีของกรมตำรวจ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของสถานีตำรวจอย่างแท้จริง รวมทั้งปรับปรุงการจัดหาและแจกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน โดยให้ความสำคัญต่อสถานีตำรวจเป็นลำดับแรก

เป้าประสงค์ โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน

เพื่อให้การบริการของสถานีตำรวจสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดเป้าประสงค์ในลักษณะของคำมั่นสัญญาไว้ เป็นหลักในการบริการประชาชนที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมุ่งมั่นเพียรพยายามให้ประสบผลสำเร็จอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1. มีมาตรฐาน สถานีดำรงทุกแห่งมีมาตรฐานการให้บริการที่ชัดเจนทั้งในส่วนของการบริการประชาชนบนสถานีดำรงและการบริการประชาชนนอกสถานีดำรง เพื่อให้สามารถประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แจ่มให้ประชาชนในฐานะผู้ใช้บริการได้รับทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ มาตรฐานดังกล่าวนี้ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามสภาพความเป็นจริงและทรัพยากรของแต่ละสถานี

2. โปร่งใส ทุกสถานีดำรงในฐานะผู้ให้บริการ จะเปิดเผยขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการสามารถตรวจสอบได้ทั้งในด้านผู้รับผิดชอบหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติ ลำดับและขั้นตอนของงานที่ไม่เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

3. ซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดำรงในสถานีดำรง จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึก ในการให้บริการประชาชน และมุ่งมั่นพิทักษ์รับใช้ประชาชนอย่างมีศักดิ์ศรี

4. สะดวก และรวดเร็ว การบริการประชาชนของสถานีดำรงจะต้องเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และมีขั้นตอนระยะเวลาการทำงานที่สั้นให้เสร็จสิ้นที่สถานีดำรงให้มากที่สุดภายใต้หลักการทำงานเสร็จสิ้น ณ จุดเดียว

5. เสมอภาคและเป็นธรรม การบริการประชาชนของสถานีดำรง จะเป็นไปอย่างเสมอภาค และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

6. มีประสิทธิภาพ การบริการประชาชนของสถานีดำรงจะเป็นไปอย่างคุ้มค่า ประหยัด มีคุณภาพ เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

7. สุภาพและช่วยเหลือเกื้อกูล เจ้าหน้าที่ดำรงผู้ปฏิบัติงานของสถานีดำรงจะให้การต้อนรับ และให้บริการประชาชนด้วยความสุภาพ กระตือรือร้น เป็นมิตร เอาใจใส่ เอื้ออาทร ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยความเต็มใจ

8. มีทางเลือก ประชาชนในฐานะผู้รับบริการของสถานีดำรง ย่อมมีทางเลือกที่จะสามารถใช้บริการจากสถานีดำรงที่เกิดความสะดวกมากที่สุดภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติไว้

9. มีส่วนร่วม การบริการประชาชนของสถานีดำรง จะเปิดโอกาสให้ประชาชนและข้าราชการดำรงในทุกระดับของหน่วยงานมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อรับทราบความต้องการตั้งแต่ต้น และจะได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องสอดคล้องเหมาะสมกับความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน

10. ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม สถานีดำรวจถือเสมือนหนึ่งเป็นสมบัติร่วมกันของชุมชน ผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะยึดถือประโยชน์ส่วนรวมที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน

โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน มีวัตถุประสงค์ 7 ประการ ดังนี้ คือ

1. มุ่งให้ประชาชนได้รับการบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว
2. มุ่งให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางอาญาจากตำรวจ ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม ถูกต้องตามหลักนิติธรรมโดยมิชักช้า
3. มุ่งให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย และประชาชนมีความรู้สึกรอบอุ่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้โดยปกติสุข
4. มุ่งให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้รถใช้ถนน ขณะเดียวกันก็มุ่งบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรอย่างเคร่งครัดสุภาพ และยุติธรรม
5. มุ่งสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. มุ่งให้สถานีตำรวจรวมทั้งหน่วยงานในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเป็นแหล่งที่พึ่งของประชาชนอย่างแท้จริง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด จัดพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการให้บริการประชาชน
7. มุ่งพัฒนาให้ข้าราชการตำรวจเป็นผู้มีพฤติกรรมดีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เอาใจจริงเอาใจ เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน และมีจิตสำนึกในการให้บริการและช่วยเหลือประชาชนเสมือนหนึ่งตัวเองได้รับความเดือดร้อน

เป้าหมาย โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน

โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน มีเป้าหมายในการพัฒนาสถานีตำรวจรวมทั้งหน่วยงานในลักษณะเดียวกัน ทุกแห่งทั่วประเทศ ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการบริการทั่วไป ด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้านการควบคุมและจัดการจราจร ด้านการประชาสัมพันธ์ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ด้านการปรับปรุงสถานที่ทำการ สภาพแวดล้อม ด้านการบริหารงาน และด้านปกครองบังคับบัญชา
2. ปรับปรุงระบบการบริหารงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้สถานีตำรวจรวมทั้งหน่วยงานในลักษณะเดียวกัน มีความพร้อมในการบริการประชาชนมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านกำลังพล งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ

อนึ่ง ในการพัฒนาสถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะคัดเลือกสถานีตำรวจที่มีผลงานดี และมีความพร้อมในการบริการประชาชน เป็นสถานีตำรวจตัวอย่าง เพื่อให้สถานีตำรวจอื่นๆ นำไปใช้เป็นแม่แบบในการพัฒนาและเพิ่มจำนวนสถานีตำรวจที่มีความสมบูรณ์ไปเรื่อย ๆ ให้ครบทุกสถานีโดยเร็วที่สุด

การติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน จะดำเนินการติดตามผลในทุกระดับ โดยดำเนินการ 4 วิธี ดังนี้ คือ

1. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด
2. การติดตามผลโดยผู้บังคับบัญชาหรือฝ่ายอำนวยการในระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งจเรตำรวจ
3. การติดตามผลโครงการ โดยคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ และระดับกองบัญชาการ
4. การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วย ตามแบบการรายงานที่คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยสำนักงานแผนงาน และงบประมาณ จะเป็นผู้จัดส่งไปให้หน่วยต่าง ๆ เพื่อรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการทุกระยะ

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน

1. ประชาชนจะได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
2. ประชาชนจะได้รับบริการจากสถานีตำรวจด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2540
3. ประชาชนจะมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข และมีส่วนช่วยเสริมสร้างพัฒนาชุมชนของตนให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย และร่วมกันแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างจริงจัง
4. ข้าราชการตำรวจจะได้รับการพัฒนาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาไว้วางใจ เป็นที่รักใคร่ของประชาชนสมกับการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง ทำให้ภาพลักษณ์ส่วนรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติดีขึ้น
5. สถานีตำรวจรวมทั้งหน่วยงานในลักษณะเดียวกันจะได้รับการพัฒนาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ ในการทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งเป็นการกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงานตำรวจ จะอยู่ที่แผนการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนและสังคมจะให้การปฏิบัติงานของสถานีตำรวจเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของตำรวจก็จะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ส่วนรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อมูลพื้นฐานของตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประวัติความเป็นมา

ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เดิมเรียกว่า กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่บริเวณโรงพยาบาลนครประจวบรามา (เก่า) ต่อมาได้ย้ายมาตั้งที่ถนนกิ่งเกียรติ ตำบลประจวบ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บนที่ดินของกระทรวงมหาดไทย ที่มอบให้เมื่อปี พ.ศ.2472 จำนวน 2 ไร่เศษ ทางตำรวจเห็นว่าเป็นบริเวณที่กว้างเหมาะสม จึงได้ย้ายมาตั้งกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงปัจจุบัน โดยมีร้อยตำรวจเอกขุนคำจัด ธุระชน เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับการคนแรก อาคารหลังเดิมเป็นไม้ ต่อมาปี พ.ศ.2519 ได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กเป็นที่ทำการ และทำการบูรณะซ่อมแซมอาคารไม้เพิ่ม จัดเป็นที่ปฏิบัติงานของตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อีกส่วนหนึ่ง

นับตั้งแต่ได้จัดตั้งกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นต้นมา มีผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้กำกับการ (ผกก.) จำนวน 37 ท่าน ต่อจากนั้นกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศ ฉบับที่ 15 พ.ศ.2532 ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอน 116 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2532 เปลี่ยนชื่อจาก กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีหัวหน้าส่วนราชการดำรงตำแหน่งให้เป็นรองผู้บังคับการหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2538 ปรับปรุงโครงสร้างกรมตำรวจใหม่ โดยปรับตำแหน่งรองผู้บังคับการ (ทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด) เป็นผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดและมีหัวหน้าส่วนราชการดำรงตำแหน่งเป็นผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทบาทหน้าที่ของ ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาคสังกัด ตำรวจภูธรภาค 7 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ตามลำดับชั้น มีบทบาทหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน และดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงภายในจังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ โดยเฉพาะหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรง ตลอดจนรับนโยบายจากหน่วยเหนือที่กำหนดขึ้นไว้ให้ปฏิบัติและบังเกิดผลเป็นรูปธรรม แล้วนำนโยบายมอบให้สถานีตำรวจในสังกัดเป็นผู้ปฏิบัติ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติสูงสุด

ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ตระหนักถึงภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามได้เร่งรัดให้ทุกหน่วยงานในสังกัด ดำเนินการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้ได้ผลอย่างจริงจังโดยตลอดมา เพื่อสนองนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดกำลังสายตรวจออกตรวจตราในเขตพื้นที่เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม โดยทุกหน่วยในสังกัด จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจตั้งจุดตรวจจุดสกัดตามเส้นทางในพื้นที่รับผิดชอบเป็นการชั่วคราวเมื่อมีเหตุการณ์แล้วแต่กรณี ไม่ให้มีการตั้งจุดตรวจเป็นการถาวร

อีกบทบาทหนึ่งที่ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถือเป็นการกิจอันเป็นความภูมิใจอย่างใหญ่หลวงของข้าราชการตำรวจในสังกัดทุกนาย อันเป็นที่เกิดมูลไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมคือ การปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัยแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ รวมทั้งราชวงศ์ทุกพระองค์ กรณีประทับแรม ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิโรจน์ ไพรีพินาศ (2540 : 78) ได้ทำการวิจัยประเมินความคิดเห็นต่อโครงการโรงพักของเรา กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนที่อยู่ในอำเภอชนบท มีปัญหาที่ต้องมาใช้บริการในสถานีตำรวจ ได้แก่ ปัญหาการทะเลาะวิวาท การโจรกรรม ปัญหาสิ่งเสพติด และปัญหาทางครอบครัว สอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้

วรเดช จันทรศร (2540 : 53) ได้ศึกษาเพื่อปรับปรุงกรมตำรวจพบว่า ระบบงานตำรวจประสบปัญหาใหญ่ 7 ประการ คือ 1) กำหนดหน้าที่ของกรมตำรวจยังมีลักษณะไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสมทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องถูกใช้ไปปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่มีใช้หน้าที่หลักในการการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม 2) การบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับขนาดและปริมาณงาน 3) ระบบข้อมูลข่าวสารของกรมตำรวจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ 4) การให้บริการประชาชนยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากความไม่เหมาะสมในการจัดองค์การ ความสับสนในระเบียบและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน รวมตลอดถึงความประพฤติในทางที่เสื่อมเสียของข้าราชการตำรวจบางส่วน 5) ปัญหาการขาดความร่วมมือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ 6) ปัญหาการจัดองค์การในระดับกองบัญชาการที่ขัดต่อเอกภาพในการให้จังหวัด

เป็นศูนย์กลางของการบริหารราชการส่วนภูมิภาค และ 7) ปัญหาทางด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการตำรวจที่อยู่ในระดับต่ำเกินไป และไม่เป็นไปตามระบบคุณธรรม ในการพิจารณาค่าตอบแทน

สันติ ปัญญาวงศ์ (2541 : 73) ได้ศึกษาถึงผลการประเมินของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน และการให้บริการตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนของสถานีตำรวจนครบาลบางนา ในกิจการด้านต่าง ๆ จากผลการวิจัยพบว่า สถานีตำรวจนครบาลบางนามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ธีรเดช ธรรมสุธีร์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกัน และปราบปรามการโจรกรรมรถ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ตำรวจตระเวนชายแดนมีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ ชัยยศ ระยะเวลาในการทำงาน ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อบทบาทของตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน สำหรับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 นั้นมีผลต่อบทบาทยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัญหาของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอสำหรับแนวทางในการพัฒนา คือ การฝึกอบรมทบทวนความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522

สุเธ็ด พิมพ์ทอง (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการโจรกรรมรถระดับสถานีตำรวจ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่มีปัจจัยแวดล้อมภายใน โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านกำลังพลมีปัญหามากที่สุด ด้านงบประมาณมีปัญหามากที่สุด ด้านสวัสดิการมีปัญหาเล็กน้อย ด้านเครื่องมือสื่อสารมีปัญหาปานกลาง ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชามีปัญหาน้อยที่สุด กลุ่มประชากรที่มีปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ อายุ อัตราเงินเดือน ภูมิลำเนา จำนวนผู้อุปการะ สภาพครอบครัว ที่อยู่อาศัย และปัจจัยแวดล้อมภายในหน่วยงานที่แตกต่างกัน ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการโจรกรรมรถระดับสถานีตำรวจแตกต่างกัน

กมลวรรณ ทิพนิตย์ (2542 : 2) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจของประชาชน ในการให้บริการของสถานีตำรวจนครบาลบางมด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนในเรื่องภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยการให้บริการอย่างมีคุณภาพ พฤติกรรม มุ่งเน้นการให้บริการ และความเสมอภาคในการบริการประชาชน มีความพึงพอใจในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเฉพาะด้านพบว่า ระดับความพึงพอใจในปัจจัยเรื่องการให้บริการอย่างมีคุณภาพและพฤติกรรมมุ่งเน้นการให้บริการประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยเรื่องความเสมอภาคในการบริการประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก สำหรับความสัมพันธ์ของตัวแปรต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจพบว่า เพศ อายุและอาชีพของประชาชนที่มารับบริการของสถานีตำรวจ มีระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกัน

ในปัจจุบันเรื่องพฤติกรรมมุ่งเน้นบริการ และปัจจัยเรื่องการให้บริการอย่างมีคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ ส่วนปัจจัย ระดับการศึกษา และรายได้ของประชาชนที่มารับบริการของสถานีดำรง มีระดับความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน

พิพัฒน์ สุดใจประภรณ์ (2542 : 26) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลในการทำงานของคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาสถานีดำรงเพื่อประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีดำรงในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลในการทำงานของคณะกรรมการสถานีดำรงอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและประเด็นย่อยทั้ง 4 ประเด็น คือ การจัดให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ การมีโอกาสดูแลความคิดเห็นในที่ประชุมอย่างเต็มที่ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาหารือร่วมกัน และประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เมื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานีดำรงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยครอบคลุมถึงเรื่องของความหมาย ความสำคัญ หลักการขั้นตอนและลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า คณะกรรมการสถานีดำรงมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานีดำรงอยู่ในระดับสูง คณะกรรมการสถานีดำรงมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างดีต่อการดำเนินงานตามโครงการ และความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินโครงการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการทำงานของคณะกรรมการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้

ศรายุทธ จุณณวัฒน์ (2542 : 20) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนองนโยบายโครงการพัฒนาสถานีดำรงเพื่อประชาชนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา อาชีพการงาน อัตราเงินเดือนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการสนองตอบนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายโครงการพัฒนาสถานีดำรงเพื่อประชาชน ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานนโยบายไปปฏิบัติ คือ งบประมาณและเงินเดือน

วันทนีย์ อ่างทอง (2543 : 16) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลในการให้บริการของสถานีดำรง : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีดำรงภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิผลในการให้บริการของสถานีดำรงภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับสูงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2) ตัวแปรอิสระที่นำมาทดสอบความสัมพันธ์ กับประสิทธิผลในการให้บริการของสถานีดำรงภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่างประเมินว่า คุณภาพของบุคลากร ความเพียงพอด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ความเหมาะสมด้านสถานที่ และทัศนคติต่อผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความเพียงพอด้านปริมาณบุคลากร ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และความร่วมมือจากประชาชนอยู่ในระดับต่ำ

สมบุญ บุรพันธ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร ภาค 7 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการปราบปรามการโจรกรรม

รถยนต์ของกลุ่มตัวอย่างเรียงจากมากไปหาน้อยคือ การขาดแคลนงบประมาณ (ปัญหาสูงมาก) การขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือ (ปัญหาสูงมาก) ภาวะเจ็บข้อบังคับ (ปัญหาสูง) การขาดแคลนกำลังคน (ปัญหาสูง) และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก (ปัญหามานกลาง) อุปสรรคในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ของกลุ่มตัวอย่างคือ การจับกุมผู้กระทำผิด (อุปสรรคสูงมาก) และการตรวจสอบรถยนต์ที่ถูกโจรกรรม (อุปสรรคสูง) เจ้าหน้าที่ที่มียศต่ำกว่ามีปัญหและอุปสรรคในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์สูงกว่าเจ้าหน้าที่ที่มียศสูงกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอายุราชการน้อยกว่า มีปัญหและอุปสรรคในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์สูงกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอายุราชการมากกว่า

ทักษิณ พวงเงิน (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 20-30 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอายุราชการระหว่าง 5-10 ปี และไม่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์โดยตรง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการโจรกรรมรถยนต์คือ อายุ ชัยยศ และประสบการณ์ในการสืบสวน

แมน รถทอง (2544 : 14) ศึกษาประสิทธิผลในการให้บริการของสถานีตำรวจนครบาลในกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการให้บริการของสถานีตำรวจนครบาลในกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 อยู่ในระดับปานกลางหรือต่ำ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ความร่วมมือจากประชาชน และความเหมาะสมด้านสถานที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการให้บริการ

รุ่งระวี สุขัง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของสมาชิกตำรวจชุมชนประจำตำบล : ศึกษาเฉพาะพื้นที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางบัวทอง พบว่า สมาชิกตำรวจชุมชนประจำตำบลมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม คือ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม รายได้ ทักษะติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความสนใจติดตามปัญหาอาชญากรรมในท้องถิ่น ความสนใจติดตามปัญหาอาชญากรรมโดยทั่วไป และการรับรู้ปัญหาอาชญากรรม ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม คือ เพศ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน อาชีพ และการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

เปรมจิตต์ เกื่อนสุคนธ์ (2545 : 17) ศึกษาประสิทธิผลของการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนประเมินประสิทธิผลของการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในด้านงานจราจร และงานป้องกันปราบปราม อยู่ในระดับมากและมากอย่างยิ่ง งานด้านสอบสวนอยู่ในระดับน้อยและน้อยอย่างยิ่ง

เผ่าภากร รามนุช (2545 : 13) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนประจำตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การดำเนินงาน และประสิทธิผลของโครงการสำรวจชุมชนประจำตำบล ในระดับมากทุกด้าน ในการหาความสัมพันธ์พบว่า การดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนด้านความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโครงการสำรวจชุมชนในทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

วีระชัย ภูตระกูล (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีนครบาลยานนาวา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้มารับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลยานนาวาอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส เวลาที่มารับบริการ และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการแตกต่างกัน

คุสิต ทาคี (2547) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์: ศึกษากรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ผลการศึกษาพบว่า 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการมาก จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการน้อย 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งสูง จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งต่ำ 3) เจ้าหน้าที่ที่มีอัตราเงินเดือนสูง จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีเงินเดือนต่ำ 4) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีงบประมาณเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 5) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอัตราค่าจ้างเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 6) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ

นิตยา เงินประเสริฐศรี และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากการรับรู้ของประชาชน ประเมินคุณภาพการให้บริการ จากภาพรวมภารกิจในทุกด้านของตำรวจ พบว่ามีคุณภาพรวมในระดับปานกลาง โดยจัดเรียงลำดับดังนี้ คุณภาพมากที่สุด คือ ภารกิจด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ระดับปานกลาง) คุณภาพเป็นลำดับ 2 ภารกิจด้านการอำนวยความสะดวก (ระดับปานกลาง) คุณภาพเป็นลำดับ 3 ภารกิจด้านการรักษาความมั่นคง (ระดับปานกลาง) คุณภาพเป็นลำดับ 4 ภารกิจด้านจราจรและบริการสังคม (ระดับปานกลาง) คุณภาพการให้บริการในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ลำดับ 1 ติดต่อให้บริการได้ง่ายและรวดเร็ว ลำดับ 2 บริการด้วยความสุภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ ลำดับ 3 ทำงานคุ้มค่างบประมาณของรัฐบาล ลำดับ 4 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์

สุจริต ลำดับ 5 บริการด้วยความเสมอภาคและยุติธรรม ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า ความเสมอภาคและยุติธรรม เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจควรปรับปรุงให้ประชาชนรับรู้คุณภาพการให้บริการ มากที่สุด

ผลการศึกษาเปรียบเทียบกับความคาดหวัง พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมาก และการรับรู้คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง พบช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างความคาดหวังและรับรู้คุณภาพการให้บริการ ประเด็นเปรียบเทียบประสิทธิภาพการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบข้อสังเกตว่า ประชาชนที่เคยมีประสบการณ์ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจรับรู้คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับ ปานกลาง ในขณะที่ประชาชนกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจรับรู้คุณภาพการให้บริการว่าอยู่ในระดับควรปรับปรุงวิเคราะห์ได้ว่าการติดต่อสื่อสารภายนอก สื่อมวลชน และการพูดปากต่อปาก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง การรับรู้บริการและคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ประชาชนมีทัศนคติเชิงลบต่อเจ้าหน้าที่ สาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การวิจัยครั้งนี้ค้นพบสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการ แบ่งเป็น 1) สาเหตุปัจจัยภายใน ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารงาน พฤติกรรมองค์กร 2) สาเหตุปัจจัยภายนอก ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ลักษณะของชุมชนที่ตำรวจรับผิดชอบ จำนวนประชากรแฝง จำนวนอาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้น และลักษณะของสังคมไทย การศึกษาเส้นทางสู่คุณภาพการให้บริการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สรุปโครงการคุณภาพ จากในเฉพาะส่วนของประชาชน 1) โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน พบว่า สถานีตำรวจที่ได้รับรางวัลตามโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย และรวดเร็ว 2) โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนพึงพอใจมากต่อโครงการนี้ พบว่ายังมีปัญหาในความร่วมมือจากประชาชนเป็นปัญหาหลัก

สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พอสรุปได้ว่าการบริหารงานตำรวจนั้น สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากเป็นหน่วยที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนจัดให้บริการประชาชนในสถานีตำรวจ และนอกสถานีตำรวจ โดยรับนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดมาตรฐานในการให้บริการประชาชนตามแนวคิด โครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานีตำรวจและแก้ไขปัญหาในอดีตที่ผ่านมา

แนวความคิดการพัฒนาสถานีตำรวจมีหลักสำคัญในการดำเนินการในลักษณะร่วมคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผลในฐานะที่สถานีตำรวจถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยมีมาตรฐานในการให้บริการที่ชัดเจน โปร่งใส ตลอดจนทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และมีทางเลือกที่จะสามารถใช้บริการจากสถานีตำรวจที่เกิดความสะดวกมากที่สุดภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติไว้ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เป็นการลดช่องโอกาสสำหรับการอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคลซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดกฎหมาย รวมทั้งมุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อเกิดแรงต้านทุจริตชนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม โดยที่การป้องกันอาชญากรรมถือได้ว่าเป็นงานหลักของตำรวจ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานสืบสวนสอบสวน การจับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิดให้มีความสำคัญกับยุทธวิธีของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมที่มุ่งไปที่การตรวจท้องที่ โดยมีสายตรวจเพื่อตรวจท้องที่ชุมชนนั้น ๆ ทั้งนี้ก่อให้เกิดผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมและช่วยป้องกันอาชญากรรม โดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจจะกระทำความผิดกฎหมายและการปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวการจับกุม เพื่อป้องกันอาชญากรรม คือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าระดับเมือง ชุมชน หรือบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุมสังเกตตรวจตราโดยไม่มีลัทธิเสรีภาพส่วนบุคคลรวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตและร่างกายและทรัพย์สินของตนเองและของบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ตำรวจจะมีบทบาทในการวางแผน สนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรม

การป้องกันมิให้คนร้ายทำการโจรกรรมรถ พิจารณาปัจจัยได้ 3 ประการ คือ การสร้างอุปกรณ์ป้องกันการโจรกรรมรถ เช่น อุปกรณ์การตัดไฟ ตัดน้ำมัน กุญแจประตูรถ กุญแจพวงมาลัย กุญแจใส่ขาคันคลัทช์ และคันห้ามล้อ อุปกรณ์เหล่านี้เป็นอุปกรณ์ช่วยในการถ่วงเวลา มิให้การโจรกรรมของคนร้ายเป็นไปโดยสะดวก จิตสำนึกของประชาชนที่จะต้องดูแลและมัดระวังทรัพย์สินของตนเองแต่ละคนในลักษณะระบบย่อย (Subsystem) ประชาชนแต่ละคนมีความรู้และใช้ความรู้ในการป้องกันการโจรกรรมรถในส่วนของแต่ละบุคคล จะทำให้การโจรกรรมรถของคนร้ายเป็นไปด้วยความยากลำบาก และการร่วมมือร่วมใจของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเป็นหูเป็นตาให้กับสังคม แจ้งข้อมูลข่าวสารจากการศึกษาพบว่า สังคมที่มีความสัมพันธ์ภายในที่ดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สังคมนั้นจะมีปัญหาอาชญากรรมน้อยกว่าสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างหลวมๆ

สถานีตำรวจจึงต้องพัฒนาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันก่อให้เกิดประสิทธิผล คือ สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ และสามารถประเมินผลได้จากความรู้สึกรับรู้ของประชาชนที่ได้รับบริการจากสถานีตำรวจ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความสำคัญในฐานะผู้รับบริการ และต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่ประชาชนได้รับเป็นสำคัญ ความคิดเห็น หรือความต้องการของประชาชนถือเป็นผลชี้วัดความสำเร็จ หรือล้มเหลว ในการให้บริการสถานีตำรวจ ดังนั้นงานให้บริการสถานีของตำรวจ ซึ่งเป็นงานที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน ทั้งให้ทุกข์และโทษ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องประเมินถึงความรู้สึกของประชาชน และศึกษาประสิทธิผลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ในด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านชุมชนสัมพันธ์ ด้านการป้องกันปราบปราม และด้านการควบคุมอาชญากรรม

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านชุมชนสัมพันธ์ ด้านการป้องกันปราบปราม และด้านการควบคุมอาชญากรรม

ด้านการบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหลักเกณฑ์ การปฏิบัติงานในการบังคับใช้กฎหมาย สามารถตีความ อธิบาย เสนอแนะ วิเคราะห์ปัญหา ประเมินผล วางแผน ตัดสินใจ กำหนดโครงการ และรับฟังความคิดเห็นได้ถูกต้อง

ด้านชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง การที่สถานีตำรวจสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ กิจ และผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

ด้านการป้องกันปราบปราม หมายถึง การจัดการล่วงหน้าเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุโดยมุ่งเน้น ที่จะขจัดสาเหตุแห่งการกระทำใด ๆ โดยมีการค้นคว้าหาเหตุผล เพื่อสร้างมาตรการหรือวิธีการในการขจัด เหตุใด ๆ ได้

ด้านการควบคุมอาชญากรรม หมายถึง จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดป้องกันและปราบปราม การโจรกรรมรถ ความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความระมัดระวังของเจ้าของรถจักรยานยนต์ การให้เบาะแสของประชาชน จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย พื้นที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่สถานีตำรวจภูธร อำเภอน้อย และพื้นที่สถานีตำรวจภูธรคลองวาฬ

ข้าราชการตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสายตรวจ เจ้าหน้าที่สืบสวน เจ้าหน้าที่ชุดป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ สถานีตำรวจภูธรอำเภอน้อย และสถานี ตำรวจภูธรคลองวาฬ